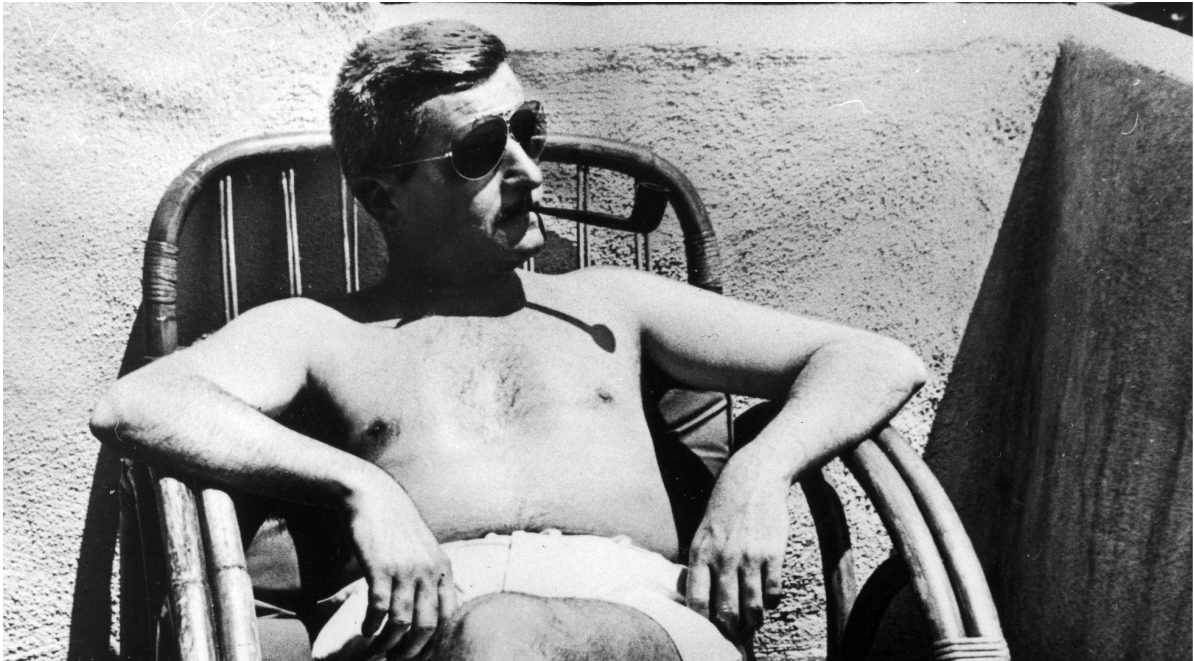

LLIBRES

Quatre vegades Faulkner, si cal

A 'La mansió', la vida humana és lluita darwiniana, passió irrefrenable, condemna, buit

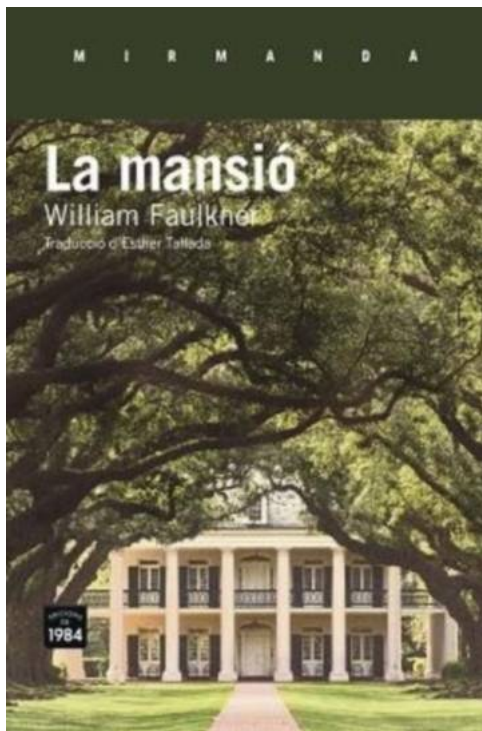
ANTONIO LOZANO

Amb els Snopes, Faulkner parla de la desaparició d'un món, el dels que van perdre en la Guerra de Secessió.

Gairebé després d'un quart de segle de no tenir notícies de William Faulkner en català, Edicions de 1984 cometa l'heroïtat, o bogeria, depèn de com es miri, de publicar *El llogaret* el 2014, primera part de la trilogia dedicada a la família Snopes, que, seguida per *La ciutat* i *La mansió*, va ser escrita al llarg de 34 anys i va aparèixer originàriament entre 1940 i 1959, i va ser completada quan al seu autor només li quedaven tres anys de vida i una darrera novel·la (*Els lladregots*). I diem heroïtat, o bogeria, perquè l'escriptura de Faulkner va radicalment en contra de les fórmules narratives imperants —directes, lineals, accessibles, abastables, tancades...—, planteja un desafiament herculi per a qualsevol traductor —un mariner dins un bot que lluita tot sol contra una tempesta de mil dimonis—, i té unes perspectives comercials ben minses... Però davant del risc que l'autor es diluís —i es trobés contradient irònicament un dels seus *dictums* més cèlebres, això és, "el passat no existeix, ni tan sols és passat"—, Edicions del 1984 ressuscita la seva figura i engrandeix el seu fons publicant *La mansió*, el darrer capítol d'un tríptic fonamental de les lletres nord-americanes del segle XX.

Potser sentiran a dir que és un Faulkner accessible, que és idoni per endinsar-se per primer cop en la seva cosmogonia. Desconfiïn. No hi ha Faulkners fàcils, com no hi ha Faulkners dolents, com no hi ha Faulkners per a tothom, com no hi ha Faulkners per als que no estiguin disposats a posar-se els guants i pujar al quadrilàter. Al lector tenaç l'esperen engrunes d'or, però primer ha de baixar al riu, arromangar-se, ajupir-se i sacsejar la cubeta una i altra vegada, sense deixar que el sol, els mosquits i el mal d'esquena li trenquin l'esperit. No oblidem que la seva obra té part de trencaclosques i de laberint, que és un brogit cacofònic, un rellotge amb les busques embogides, que no atén a manuals d'estil i que per moments és igual d'indòmita i esquerpa que les ànimes que s'hi passen. Potser cal encarar els seus llibres amb el consell que el mateix Faulkner va donar per endinsar-se en James Joyce: "Cal abordar l'*Ulisses* igual que el predicador baptista ignorant amb l'Antic Testament: amb fe".

LA MANSIÓ

William Faulkner
Traducció d'Esther Tallada
Edicions de 1984
576 pàgs.
22,50 euros

A la manera d'*El Guepard* de Lampedusa o *L'hort dels cirerers* de Txékhov, la trilogia de la família Snopes parla de la desaparició de tot un món, de la decadència d'una casta, d'un canvi de valors i costums que generen un nou ordre social, de decadència familiar i dolorosa inadaptació individual; en el seu cas els vençuts són aquells que van perdre esclaus, terres i diners arran de la Guerra de Secessió, treballadors de la terra que només coneixen el llenguatge de la ràbia, la venjança i la violència. Al comtat imaginari de Yoknapatawpha, situat al nord-oest de Mississipí, el premi Nobel del 1949 traslladà el seguit de llegendes i històries orals de regust bíblic que va anar escoltant sobre un sud brutal i ferotge, maleït i tèrbol, racista i corromput, atrapat dins un ensordidor cercle dantesc. "Si no existís el que anomenem so, si tot passés només en silenci, cap dels mals que ha inventat l'home podria ferir-lo: cap explosió, cap traïció, la veu humana", es llegeix a *La mansió*.

La novel·la —un bucle, un calidoscopi, un cor de veus que semblen testificar davant l'Altíssim— reobre i reinterpreta fets ja vistos a les dues novel·les precedents, reintroduint personatges i abastant 40 anys cronològics, però fent referència a gairebé un segle, des del dia en què els primers Snopes van posar els fonaments de Yoknapatawpha en un llogaret deshabitat anomenat el Revolt del Francès. Cap d'ells més desprietat que en Flem, el forat negre de la trilogia, un mala bèstia que passa de pagès a banquer arrasant amb tot i tots els que es creuen en el seu camí, i a qui per fi li arriba l'hora de passar comptes. Abans ja haurem vist el destí del seu cosí Min i de la seva filla Linda, i també el d'altres personatges que servien al seu creador per reflexionar sobre la vida humana com a tragèdia grega, com a lluita darwiniana, com a cúmul de passions irrefrenables, com a condemna, com a buit.

Diuen que sense Balzac ni Joyce no hi hauria hagut Faulkner, i que sense Faulkner no hi hauria hagut García Márquez ni Rulfo ni Benet. Però no estem aquí per descobrir el mestre, sinó per celebrar que la seva obra continuï vigent en català. ¿Que se'ls fa difícil penetrar en les seves jungles (lèxiques, sintàctiques, temàtiques, geogràfiques...)? Prenguin nota del consell de l'escriptor als lectors mandrosos: "Que em llegeixin quatre vegades".